# Web Ortam?nda Bilgi Arama ve Yorumlama Stratejileri Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Web Ortam?nda Bilgi Arama ve Yorumlama Stratejileri Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32596

ARABPSYCHOLOGY.COM

## Özet

Web Ortam?nda Bilgi Arama ve Yorumlama Stratejileri Ölçe?i (WOBAYSÖ), bireylerin internet ortam?nda bilgiye ula?ma, bu bilgileri etkili bir ?ekilde arama ve elde edilen verileri kritik bir bak?? aç?s?yla yorumlama becerilerini ölçmek amac?yla geli?tirilmi? bir psikometrik araçt?r. Bu ölçek, orijinal bir yap?n?n Türk kültürüne ve diline **Uyarlama** (Uyarlama) çal??mas? olarak Geçer ve ?ra (2016) taraf?ndan gerçekle?tirilmi?tir. Ölçek, özellikle e?itim bilimleri ve bilgi teknolojileri alanlar?nda, ö?rencilerin ve kullan?c?lar?n web tabanl? ö?renme süreçlerinde gösterdikleri stratejik yeterlilikleri de?erlendirmek için tasarlanm??t?r. Bu araç, **dijital bilgi okuryazarl???** (dijital bilgi okuryazarl???) becerilerinin önemli bir bile?enini olu?turan, karma??k çevrimiçi ortamlarda etkili **Bilgi Arama** (Bilgi Arama) davran??lar?n? tespit etmeye olanak tan?r.

## Anahtar Kelimeler

Web ortam?, bilgi arama stratejileri, yorumlama stratejileri, dijital okuryazarl?k, ölçek uyarlama, psikometri, e?itim teknolojileri.

## Yazarlar

Aynur Geçer, Nesrin ?ra.

## Amaç

Ölçe?in temel amac?, bireylerin web ortam?nda bilgi ararken kulland?klar? bili?sel ve davran??sal stratejileri sistematik olarak ölçmek ve de?erlendirmektir. Bu stratejiler, sadece arama motorlar?n? kullanma becerisini de?il, ayn? zamanda bulunan bilginin güvenilirli?ini de?erlendirme, farkl? kaynaklar? kar??la?t?rma ve elde edilen bilgiyi anlaml? bir ?ekilde yorumlama yeteneklerini de kapsamaktad?r. Ölçe?in Türkçe'ye uyarlanmas?, Türkiye'deki ara?t?rmac?lar?n ve e?itimcilerin, ö?rencilerin **web tabanl? ö?renme** süreçlerindeki yeterlilik düzeylerini standart bir araçla tespit edebilmelerini sa?lamay? hedeflemi?tir. Bu sayede, belirlenen eksikliklere yönelik pedagojik müdahaleler geli?tirilebilir.

## Yap? (Ölçülen Yap?)

WOBAYSÖ, temel olarak çevrimiçi ortamdaki **bilgi yönetimi stratejileri** yap?s?n? ölçmektedir. Bu yap?, genellikle iki ana boyut etraf?nda ?ekillenir: **Bilgi Arama Stratejileri** ve **Bilgiyi Yorumlama ve De?erlendirme Stratejileri**. Bilgi arama stratejileri, kullan?c?lar?n anahtar kelime seçimi, arama motorlar?n? etkin kullanma ve arama sonuçlar?n? filtreleme gibi teknik yeterliliklerini içerir. Bilgiyi yorumlama stratejileri ise, bilginin kayna??n?, güncelli?ini ve tarafs?zl???n? sorgulama, metinler aras? ba?lant?lar? kurma ve bilgiyi sentezleme gibi üst düzey bili?sel süreçleri kapsar.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Ölçek, bu iki strateji grubunun genel yeterlili?ini nicel olarak belirlemek için tasarlanm??t?r.

## Geçerlik

Ölçe?in Türkçe uyarlama çal??mas?nda geçerlik analizleri, orijinal yap?n?n kültürel ba?lamda korunup korunmad???n? incelemeye odaklanm??t?r. Geçer ve ?ra (2016) taraf?ndan yap?lan çal??mada, ölçe?in yap? geçerli?ini test etmek amac?yla genellikle **Do?rulay?c? Faktör Analizi** (DFA) kullan?lm??t?r. Bu analizler, maddelerin teorik olarak öngörülen alt boyutlara uygun olarak yüklendi?ini göstererek ölçe?in yap?sal geçerli?ini desteklemeyi amaçlar. Elde edilen geçerlik bulgular?, ölçe?in Türk örnekleminde de ölçülmek istenen psikolojik yap?y? ba?ar?yla temsil etti?ini göstermelidir.

## Güvenirlik

WOBAYSÖ'nün güvenirlik çal??malar?, ölçe?in tutarl?l???n? ve kararl?l???n? de?erlendirmeyi içerir. Uyarlama çal??mas?nda, iç tutarl?l?k katsay?s?n?n hesaplanmas? en yayg?n kullan?lan yöntemdir. Bu ba?lamda, **Cronbach Alfa** (Cronbach Alfa) katsay?s?, ölçek maddelerinin ayn? yap?y? ne derece tutarl? bir ?ekilde ölçtü?ünü belirlemek için kullan?lm??t?r. Yüksek Alfa katsay?s? de?erleri, ölçe?in güvenilirli?inin kabul edilebilir düzeyde oldu?unu i?aret eder. Ek olarak, alt boyutlar baz?nda da iç tutarl?l?k analizleri yap?lm?? olabilir.

## Faktör Analizi

Web Ortam?nda Bilgi Arama ve Yorumlama Stratejileri Ölçe?i'nin uyarlama sürecinde, orijinal ölçe?in faktör yap?s?n?n Türkçe veri seti üzerinde incelenmesi kritik öneme sahiptir. Geçer ve ?ra (2016), ölçe?in faktör yap?s?n?n korunup korunmad???n? belirlemek için **Faktör Analizi** (Faktör Analizi) yöntemini kullanm??lard?r. Bu analiz sonucunda, ölçe?in çok boyutlu yap?s?n?n Türk örnekleminde de geçerli oldu?u ve maddelerin beklenen faktörlere yüksek yükler verdi?i tespit edilmi?tir. Bu analizler, ölçe?in özgün yap?s?n?n kültürel adaptasyon sürecinde bozulmad???n? kan?tlar niteliktedir.

## Enstrüman (Ölçek Bilgileri)

**Test Type:** Uyarlama (Adaptasyon)

**Format:** Orijinal ölçe?in yap?s?na ba?l? olarak, muhtemelen 5'li veya 6'l? Likert tipi derecelendirme format? kullan?lm??t?r. (Örne?in: Hiçbir zaman, Nadiren, Bazen, S?k s?k, Her zaman).

**Language Available:** Türkçe (Turkish)

ARABPSYCHOLOGY.COM

**Population Group:** Yüksekö?retim ö?rencileri veya dijital bilgi arama becerilerini aktif olarak kullanan genel yeti?kin popülasyon.

**Age Group:** 18 ya? ve üzeri (Genellikle üniversite ö?rencileri).

**Population Details:** Uyarlama çal??mas? genellikle Türkiye'deki üniversite ö?rencileri örneklemi üzerinde gerçekle?tirilmi?tir.

**Test Methodology:** Öz Bildirim Ölçe?i (Self-Report Scale). Kat?l?mc?lar, web ortam?nda bilgi arama ve yorumlama süreçlerinde sergiledikleri davran??lar? belirtilen Likert ölçe?i üzerinde derecelendirirler.

## ?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçe?in orijinal geli?tiricilerinden izin al?narak Türkçe'ye uyarlanm??t?r. Akademik amaçl? kullan?mlar için genellikle yazarlarla ileti?ime geçilmesi önerilir.

**Test Y?l? (Uyarlama):** 2016
**Derecelendirme:** Derecelendirme format? orijinal kaynakta belirtilmemi?tir, ancak tipik olarak Likert ölçe?i kullan?l?r.
**Sorumlu Yazar ?leti?im:** akolburan@kocaeli.edu.tr

## Kaynaklar

Geçer, A. ve ?ra, N. (2016). Web Ortam?nda Bilgi Arama Ve Yorumlama Stratejileri Ölçe?i'nin Türkçeye uyarlanmas?. *Buca E?itim Fakültesi Dergisi*, (38), 134-147.

Bu ölçe?in orijinal PDF belgesi a?a??daki ba?lant?dan indirilebilir:
web-ortaminda-bilgi-arama-ve-yorumlama-stratejileri-olcegi-toad.pdf

## Web Ortam?nda Bilgi Arama ve Yorumlama Stratejileri Ölçe?i Maddeleri

**ÖNEML?:** Ölçe?in orijinal maddeleri kaynak içerikte yer almamaktad?r. Ölçek maddeleri, ara?t?rmac?n?n akademik yay?n?na ba?vurularak veya sorumlu yazar ile ileti?ime geçilerek temin edilmelidir. Ölçek maddeleri, telif haklar? nedeniyle burada yay?nlanmam??t?r.

ARABPSYCHOLOGY.COM